

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	772
Land:	Somalia
Kilde:	Landinfo
Titel:	Somalia: Sikkerhetssituasjonen i Nordvest-Somalia (Somaliland)
Udgivet:	7. april 2020
Optaget på baggrundsmaterialet:	4. september 2020

Somalia: Sikkerhetssituasjonen i Nordvest-Somalia (Somaliland)

- Hvordan er den generelle sikkerhetssituasjonen i Somaliland?
- I hvilken grad er al-Shabaab og Den islamske stat aktive i denne delen av Somalia?

Innledning

Denne responsen gir en kort oversikt over den generelle sikkerhetssituasjonen i Nordvest-Somalia, det vil si regionene Awdal, Woqooyi Galbeed, Togdheer, Sanaag og Sool. Som det fremgår under, anser den selverklærte staten Somaliland disse områdene som sitt territorium. I responsen benyttes Somaliland både som betegnelse på staten Somaliland og som geografisk referanse synonymt med områdene som responsen omhandler, uten at dette må tolkes politisk. (Verken Norge eller noen andre stater har anerkjent Somaliland.) Somaliske myndigheter ser for seg Somaliland som en føderal delstat, men det er uklart hvor grensen mellom Somaliland og nabolandstaten Puntland skal gå. Puntland anser deler av Somaliland som sitt territorium. Somaliland har gradvis ekspandert makten sin østover, men kontrollerer ikke østlige deler av Sool og Sanaag.

Responsen bygger i all hovedsak på informasjon fra åpent tilgjengelig kilder, men Landinfo har også innhentet noe informasjon fra muntlige kilder, herunder den tyske forskeren Markus Höhne (se referanselisten), som har Nord-Somalia som sitt spesialfelt og følger utviklingen i området tett gjennom lokale kilder.

Areal og befolkning

Somaliland har et areal på cirka 137 000 km² (Höhne 2018, s. 5), noe som er omtrent på størrelse med Hellas.¹ Det er ingen som vet hvor mange mennesker som bor i Somaliland, men ifølge UN Population Fund (UNFPA 2014, s. 31) sine anslag dreide det seg om 3,5 millioner mennesker per 2014.² Som det fremgår i

¹ Andre kilder oppgir et noe større areal (se for eksempel Felter 2018).

² Höhne (2018, s. 5) oppgir et estimat på kun 2–2,5 millioner mennesker.

tabell 1 nedenfor, bor det store flertallet av befolkningen i de sentrale regionene Woqooyi Galbeed og Togdheer, samt den vestlige regionen Awdal. De største byene i Somaliland, henholdsvis Hargeysa (hovedstaden i Somaliland), Burco og Boorama, ligger i disse regionene.³

Somaliland domineres av Issak-klanen, som utgjør rundt to tredjedeler av befolkningen (Höhne 2018, s. 7). Andre fremtrende klaner i Somaliland er Dir-klanene Issa og Gadabuursi, samt Daarood-klanene Dhulbahante og Warsangeli. Dir-klanene har sine hjemområder i den vestligste delen av Somaliland, mens Daarood-klanene har sine hjemområder i den østligste delen (se klankart i Höhne 2015, s. 32).⁴

Bakgrunn og utvikling

Frem til den 26. juni 1960 utgjorde Somaliland et britisk protektorat. Etter fem dagers uavhengighet, ble Somaliland den 1. juli 1960 forent med tidligere italiensk-administrert territorium til dagens Somalia. I 1988 erobret den Issak-dominerte opprørsbevegelsen Somali National Movement (SNM) de to største byene i Somaliland, Hargeysa og Burco. Diktatoren Siyaad Barre svarte med å bombe begge byene, noe som resulterte i store sivile tap og drev hundretusener på flukt. I 1991 inntok andre opprørsgrupper Mogadishu og drev Barre fra makten. SNM inntok da sentrale deler av Somaliland. Mens borgerkrigen fortsatte i Sør-Somalia, erklærte Somaliland den 18. mai 1991 seg uavhengig fra resten av Somalia. Også ikke-Issak-klanene sluttet opp om uavhengighetserklæringen, ikke nødvendigvis fordi det var noe de ønsket, men for å unngå konflikt med Issak-klanen (Höhne 2015, s. 42–43).

Selv om ingen stater har anerkjent landets uavhengighet, fungerer Somaliland i dag som en selvstendig stat med eget territorium, befolkning, lovverk og institusjoner. Med unntak av årene 1992 og 1994/1995, da konflikt mellom ulike klaner resulterte i borgerkrigsliknende tilstander (se Bradbury 2008, s. 4, 87–90 og 115–117; Höhne 2015, s. 51), har den sikkerhetsmessige situasjonen i Somaliland vært generelt fredelig og stabil. Dette illustreres ved at det finnes egne reiseguides for turister til Somaliland (se for eksempel Briggs 2019). Sikkerhetssituasjonen i Somaliland står følgelig i sterk kontrast til store deler av Somalia for øvrig, som den dag i dag er preget av væpnet maktkamp.

Omstridte grenseområder

Den østligste delen av Somaliland er omstridt. Dette gjelder først og fremst de østlige deler av regionene Sool og Sanaag, men også distriktet Buuhoodle i den

3 Ifølge Briggs (2019, s. 70, 121 og 146) bor det cirka 1 million mennesker i Hargeysa, 300 000 i Burco og 230 000 i Boorama. Tallene må anses som usikre estimater.

4 Klanene Issa, Gadabuursi, Issak og Dhulbahante sine hjemområder strekker seg også inn i Djibouti og/eller Etiopia (se klankart i SEM 2017, s. 27–28).

sørøstligste delen av Togdheer (se kart i ICG 2018, s. 8). Både Somaliland og Puntland gjør krav på disse områdene. Somaliland bygger kravet sitt på at områdene falt innenfor Somalilands grenser da det var et britisk protektorat (ICG 2018, s. 4). Puntland på sin side viser til at de to største klanene i disse områdene, Warsangeli i østlige Sanaag og Dhulbahante i Buuhoodle og Sool, tilhører samme klanfamilie (Daarood) som Majeerteen-klanen, som er den dominerende klanen i Puntland. Lojaliteten til klanene Dhulbahante og Warsangeli er delt (Höhne 2018, s. 24).⁵

Den selverklærte staten Somaliland har aldri hatt kontroll over den østligste delen av territoriet som den gjør krav på. Mens sentrale og vestlige deler av staten ble konsolidert, ble den østlige delen av Somaliland liggende utenfor myndighetene i Hargeysa sin innflytelse til langt utpå 2000-tallet (Höhne 2019, s. 48). Fra 2007 begynte Somaliland å ekspandere østover gjennom en rekke militære offensiver mot byer og landsbyer i Sool, herunder regionhovedstaden Laascaanood (ICG 2018, s. 4). Senest i januar 2018 rykket somalilandske styrker østover og erobret landsbyen Tukaraq fra Puntland (ICG 2019, s. 3).

«Frontlinjen», sett fra myndighetene i Hargeysa sitt ståsted, løper i dag i Sool et sted sørøst for Laascaanood og øst for Tukaraq (Höhne e-post 23. mars 2020; se kart i Höhne 2015, s. 26–27). I Sanaag går «fronten» et sted øst for Erigabo (se også Mahmood 2019, s. 13). Dette betyr at deler av Sool og den østlige delen av Sanaag, inkludert kystbyen Laasqoray, ligger utenfor Somalilands kontroll. I disse områdene er det først og fremst klanbaserte militser med ulike og skiftende lojaliteter som opererer, men også Puntland har styrker noen steder.

Registrerte voldshendelser og drepte i 2019

Det finnes ingen fullgod oversikt over volden i Somalia. Organisasjonen Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED) samler informasjon fra blant annet media og lokale organisasjoner om voldshendelser i Somalia i en database. Databasen er åpent tilgjengelig og oppdateres kontinuerlig (ACLED 2020). Etter Landinfos vurdering gir ACLEDs informasjon en *indikasjon* på voldsnivået i Nordvest-Somalia, men tallene fra ACLED må ses som *estimer*.⁶ Informasjonen fra ACLED er gjengitt i tabell 1 under. Registrerte drepte inkluderer både medlemmer av væpnede grupper og sivile. Til sammenlikning registrerte ACLED 2519 voldshendelser og 4038 drepte i hele Somalia i 2019.

⁵ Klanene Dhulbahante og Warsangeli opplevde utviklingen i Somaliland annerledes enn Issak-klanene. Mens medlemmer av Issak-klanene i Somaliland opplevde tiden etter Barres fall som en periode for fred og gjenoppbygging fra ruiner (bokstavelig talt), opplevde medlemmer av klanene Dhulbahante og Warsangeli 1991 og tiden etter som et statssammenbrudd og slutten på Daarood-klanens dominans i Somalia (Höhne 2015, s. 48–49). Ifølge Höhne (2015, s. 123) ønsker flertallet av dem et forent Somalia, som representert av Puntland, men de er også tilfredse med å sameksistere med Somaliland for fred og økonomisk gevinst.

⁶ Se Landinfo (2017) for en nærmere vurdering av ACLED.

Tabell 1: Registrerte voldshendelser og drepte i Nordvest-Somalia i 2019

Regioner	Befolkningsestimat	Registrerte voldshendelser	Registrerte drepte
Awdal	670 000	11 ⁷	10
Woqooyi Galbeed	1 240 000	29	9
Togdheer	720 000	18 ⁸	17 ¹⁰
Sool	330 000	32 ⁹	8
Sanaag	540 000	41 ¹⁰	67
Totalt	3 500 000	131	111

Tabellen er utarbeidet av Landinfo på bakgrunn av ACLED (2020), Höhne (e-poster 2020) og UNFPA (2014, s. 31).

Som tabellen videre viser, ble over halvparten av hendelsene og to tredjedeler av de drepte registrert i de østlige grenseregionene Sool og Sanaag, selv om kun en fjerdedel av befolkningen i Somaliland lever i disse områdene.

Hendelsene i tabellen inkluderer 59 tilfeller av trefninger mellom klanmilitser og andre væpnede aktører (81 drepte). Tre fjerdedeler av disse trefningene (67 drepte) fant sted i Sool og Sanaag.

Videre inkluderer hendelsene 27 tilfeller av «vold mot sivile» (18 drepte) begått av klanmilitser, politi og ukjente gjeringspersoner. Omstendighetene rundt og

⁷ ACLED registrerte 12 hendelser i Awdal. Landinfo har utelatt én av disse fra tabellen, da den åpenbart er en feilregistrering. ACLED viser her til et al-Shabaab angrep på Den afrikanske unions styrker (AMISOM) i Awdal, men AMISOM opererer ikke i Somaliland.

⁸ ACLED har også registrert seks amerikanske luftangrep mot IS og ett amerikansk luftangrep mot al-Shabaab i «Golis-fjellene» i 2019 (totalt 32 registrerte drepte), men disse tallene er utelatt i tabellen. ACLED har plassert disse angrepene i Togdheer, men ifølge Höhne (e-post 22. mars 2020) medfører dette ikke riktighet. Höhne viser til at det ikke har funnet sted amerikanske luftangrep i Togdheer, men at slike angrep ofte finner sted i den delen av Golis-fjellene som ligger i Bari-regionen i Puntland. «Golis-fjellene» er en generisk betegnelse på fjellkjeden som strekker seg over store deler av Nord-Somalia (se kart i Höhne 2015, s. 3). Ulike deler av fjellkjeden har ulike lokale navn. Fjellområdet rundt landsbyen Galgala sørvest for kystbyen Boosaaso i Puntland, kalles for eksempel Galgala-fjellene. Galgala-fjellene er en del av Golis-fjellene.

⁹ ACLED registrerte 34 hendelser i Sool. Landinfo har utelatt to av disse fra tabellen, da disse ifølge en lokal kilde i Sool (Höhne e-post 31. mars 2020) ikke medfører riktighet. ACLED viser her til et al-Shabaab-angrep mot en militærbase i «Qoriley» og at al-Shabaab mistet kontrollen over en landsby ved navn «Bad Weyn».

¹⁰ ACLED registrerte 42 hendelser i Sanaag. Landinfo har utelatt én av disse fra tabellen, da denne ifølge en lokal kilde i Sanaag (Höhne e-post 22. mars 2020) ikke medfører riktighet. ACLED viser her til at al-Shabaab i november 2019 skal ha tatt kontroll over landsbyen Gacan Maroodi i nærheten av Yubbe (se også Goobjoog 2019; Somaliland Monitor 2019).

motivene bak disse hendelsene er uklare, men mange fremstår som kriminalitet og/eller klankonflikt. Hendelsene inkluderer også fem eksplosjoner (11 drepte),¹¹ 33 protester/opptøyer (én drept) og åtte andre hendelser (ingen drepte).

Det store flertallet av de drepte (cirka 80 %) var etter Landinfos vurdering medlemmer av væpnede grupper.¹²

Al-Shabaab

Al-Shabaab har ikke klart å etablere territoriell kontroll i Somaliland, og har ikke utført større angrep i Somaliland siden 2008 (Horton 2019).¹³ Al-Shabaab har først og fremst vært et sørsomalisk fenomen, men fikk fotfeste i Galgala-fjellene sørvest for kystbyen Bosasso i Puntland, på grensen til Sanaag-regionen, gjennom en den gang Warsangeli-klanbasert militsgruppe (Hansen 2019, s. 185-187). Gruppen erklærte lojalitet til al-Shabaab i 2012, men hadde bånd til al-Shabaab i flere år før dette. Gruppen bestod da av rundt 200 krigere fra ulike klaner, også fra Sør-Somalia, som kjempet for å spre al-Shabaabs styresett (Höhne 2015, s. 140-147).

ACLED har registrert totalt åtte hendelser i Somaliland i 2019 som kan involvere al-Shabaab. Som nevnt over, mener Landinfo at fem av disse er feilregistreringer. De resterende tre hendelsene, to trefninger mellom væpnede aktører og skyting mot et kjøretøy, fant ifølge ACLED alle sted i den østlige delen av Sanaag.

Ifølge Höhne (e-poster 2020) begrenser al-Shabaabs baser seg til Galgala-fjellområdet sørvest for kystbyen Boosaaso i Puntland,¹⁴ på grensen til Somaliland, og kystlandsbyen Ceelaayo. Sistnevnte ligger i det nordøstligste hjørnet av Sanaag mellom kystbyene Lasqoray og Boosaaso. Som nevnt tidligere, har myndighetene i Hargeysa ikke makt over denne delen av Somaliland. Höhne utelukker ikke at al-Shabaab også kan være aktive i andre deler av Sool og Sanaag, men da i form av medlemmer og/eller sympatisører som opererer i det skjulte.

¹¹ Flertallet av eksplosjonene relaterte seg til UXO. UXO står for «unexploded ordinance», og viser til armerte bomber, granater og andre blindgjengere som ligger igjen etter tidligere kamphandlinger.

¹² 81 av 111 er registrert i forbindelse med trefninger mellom væpnede grupper. Det er nærliggende å anta at disse drepte i all hovedsak var medlemmer av disse gruppene. Videre var ifølge ACLED ti av de drepte i kategorien «eksplosjoner» medlemmer av væpnede styrker som ble drept i ett og samme IED-angrep i Buuhoodle-området i Sool.

¹³ I 2008 angrep al-Shabaab presidentpalasset, det etiopiske konsulatet og et FN-kontor i Hargeysa (Ibrahim & Gettleman 2008).

¹⁴ Det er i disse fjellområdene at amerikanerne normalt gjennomfører luftangrep (Höhne e-poster 2020).

Både Höhne og andre kilder (se for eksempel Mahmood 2019, s. 17) viser til rykter om at al-Shabaab står bak likvideringer av myndighetspersoner, klanledere og forretningsfolk blant annet i Laascaanood i Sool, uten at det er bevist eller organisasjonen har påtatt seg ansvaret. Höhne understreker at al-Shabaab består av nokså få krigere selv i Galgala-området, at de ikke nødvendigvis har støtte i lokalbefolkningen, og at deres kapasitet til å gjennomføre angrep derfor er begrenset.

Selv om al-Shabaab ikke har fått territorielt fotfeste i områder av Somaliland som myndighetene i Hargeysa rår over, er disse delene av Somaliland både herkomstområde og transittområde for personer som slutter seg til al-Shabaab i andre deler av Somalia (European Institute for Peace 2018, s. 32; Mahmood 2019, s. 17).

Den islamske stat (IS)

I november 2015 brøt en gruppe med al-Shabaab i Golis-fjellene og erklærte lojalitet til IS, og de to gruppene har etter dette vært i krig med hverandre (Hansen 2019, s. 189–195). IS-gruppen er trolig enda mindre enn al-Shabaab-gruppen som opererer i denne delen av Somalia, og baserer seg i all hovedsak på én klan, nemlig Majeerteen-klanen Ali Saleebaan (se også EIP 2018, s. 14–17). Denne klanen har sitt hjemområde i distriktene Qandala og Iskushuban i Puntland (se klankart i SEM 2017, s. 27-28), altså et godt stykke unna grensen til Somaliland. Det er i denne delen av Golis-fjellområdene at IS har sine baser og amerikanske luftangrep mot IS normalt finner sted (Höhne e-poster 2020).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

ACLED, dvs. Armed Conflict Location & Event Data Project (2020). *Current data files: Africa*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/curated-data-files/> [lastet ned 2. mars 2020]

Bradbury, M. (2008). *Becoming Somaliland*. Bloomington: Indiana University Press.

Briggs, P. (2019). *Somaliland*. UK: Bradt Travel Guides.

EIP, dvs. European Institute of Peace (2018, September). *The Islamic State in East Africa*. Brussel: EIP. Tilgjengelig fra http://www.eip.org/sites/default/files/Report_IS%20in%20East%20Africa_October%202018.pdf [lastet ned 30. mars 2020]

Felter, C. (2018, 1. februar): Somaliland: The Horn of Africa's Breakaway State. *Council on Foreign Relations*. Tilgjengelig fra <https://www.cfr.org/background/somaliland-horn-africas-breakaway-state> [lastet ned 30. mars 2020]

Garowe Online (2019, 11. juni). Puntland forces recapture strategic town from Al-Shabaab. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-forces-recapture-strategic-town-from-al-shabaab> [lastet ned 30. mars 2020]

Goobjoog News (2019, 17. november). Al Shabaab ambushes Gacan maroodi region in Sanaag. *Goobjoog News*. Tilgjengelig fra <https://goobjoog.com/english/al-shabaab-ambushes-gacan-maroodi-region-in-sanaag/>

Hansen, S. (2019). *Horn, Sahel and Rift*. London: Hurst.

Horton, M. (2019, november): How Somaliland Combats al-Shabaab. *Combating Terrorism Center*. Tilgjengelig fra <https://ctc.usma.edu/somaliland-combats-al-shabaab/> [lastet ned 3. april 2020]

- Höhne, M. (2015). *Between Somaliland and Puntland*. Nairobi: Rift Valley Institute. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RVI%20Contested%20Borderlands%20%282015%29%20%281%29.pdf> [lastet ned 31. mars 2020]
- Höhne, M. (2018, april). *Elections in Somaliland 2017 and their aftermath*. Paris: Sciences Po Paris. Tilgjengelig fra https://www.sciencespo.fr/cei/sites/sciencespo.fr/cei/files/OAE_05:18.pdf [lastet ned 4. april 2020]
- Ibrahim, M. & Gettleman, J. (2008, 29. oktober). 5 Suicide Bomb Attacks Hit Somalia. *New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2008/10/30/world/africa/30somalia.html> [lastet ned 31. mars 2020]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2009, 12. august). *The Trouble with Puntland*. Nairobi: ICG. Tilgjengelig fra <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/b64-somalia-the-trouble-with-puntland.pdf> [lastet ned 31. mars 2020]
- ICG (2015, 5. oktober). *Somaliland: The Strains of Success*. Nairobi: ICG. Tilgjengelig fra <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/b113-somaliland-the-strains-of-success.pdf>
- ICG (2016, 17. november). *The Islamic State Threat in Somalia's Puntland State*. Nairobi: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/islamic-state-threat-somalias-puntland-state> [lastet ned 31. mars 2020]
- ICG (2018, 27. juni). *Averting War in Northern Somalia*. Nairobi: ICG. Tilgjengelig fra <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/b141-averting-war-in-northern-somalia.pdf> [lastet ned 31. mars 2020]
- ICG (2019, 12. juli). *Somalia-Somaliland: The Perils of Delaying New Talks*. Nairobi: ICG. Tilgjengelig fra https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/280-somalia-somaliland_0.pdf [lastet ned 31. mars 2020]
- Landinfo (2017, 27. februar). *Vold, antall drepte, gjerningspersoner og ofre i Mogadishu*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/3505/1/3505_1.pdf [lastet ned 31. mars 2020]
- Mahmood, O. (2019, november). *Overlapping claims by Somaliland and Puntland*. [s.l.]: Institute for Security Studies. Tilgjengelig fra https://www.africaportal.org/documents/19652/Overlapping_claims_by_Somaliland_and_Puntland.pdf [lastet ned 31. mars 2020]
- Maruf (2016). Forces Retake Somali Town Held by Pro-Islamic State Fighters. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/africa/forces-retake-somali-town-held-pro-islamic-state-fighters> [lastet ned 31. mars 2020]
- SEM, dvs. Statssekretariat für Migration (2017, 31. mai). *Focus Somalia: Clans und Minderheiten*. Bern: SEM. Tilgjengelig fra <https://www.sem.admin.ch/dam/data/sem/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-d.pdf> [lastet ned 3. april 2020]
- Somaliland Monitor (2019, 19. november). Al Shabab Moves into Gacan Maroodi town in Sanaag Region. Somaliland Monitor. Tilgjengelig fra <https://somalilandmonitor.com/somaliland-al-shabab-moves-into-gacan-maroodi-town-in-sanaag-region/> [lastet ned 31. mars 2020]

UNFPA, dvs. UN Population Fund (2014, oktober). *Population Estimation Survey 2014 for the 18 pre-war regions of Somalia*. Nairobi: UNFPA. Tilgjengelig fra <https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Population-Estimation-Survey-of-Somalia-PESS-2013-2014.pdf> [lastet ned 31. mars 2020]

Muntlige kilder

Hansen, S. J. (e-post 25. mars 2020). Hansen er professor ved Institutt for internasjonale miljø- og utviklingsstudier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Han er internasjonalt kjent som ekspert på voldelige islamistgrupper i Afrika.

Höhne, M. (e-poster 22., 23. og 31. mars 2020). Höhne jobber ved Institutt for sosialantropologi ved Universitetet i Leipzig.

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.